

УДК 351.811.122.1

Владислав Валерійович ТВЕРДОХЛІБ,

курсант 3 курсу факультету № 1

Донецького юридичного інституту МВС України

Науковий керівник:

Андрій Васильович ЧЕРВІНЧУК,

старший науковий співробітник науково-дослідної

лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності

Донецького юридичного інституту МВС України,

кандидат юридичних наук

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПРАВ ОСІБ, ЯКІ РУХАЮТЬСЯ В КРІСЛАХ КОЛІСНИХ, ЯК УЧАСНИКІВ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні належить до повноважень Національної поліції. Для реалізації покладених на неї функцій поліцейські підрозділи виконують регулювання дорожнього руху, здійснюють контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі. При цьому особливої уваги потребують найбільш вразливі учасники руху – особи, які рухаються у кріслах колісних.

Захищати їх інтереси закликає й Генеральна асамблея Організації об'єднаних націй своєю Резолюцією від 12 квітня 2018 року. З цією метою урядом України було внесено зміни до Правил дорожнього руху, якими осіб, які рухаються у кріслах колісних, виділено в окрему категорію учасників дорожнього руху. Такі новели були запроваджені Постановою Кабінету Міністрів України №553 від 11.07.2018.

Для організації належної роботи підрозділів Національної поліції із захисту прав таких осіб слід детально дослідити їх правовий статус, виявити існуючі проблеми та запропонувати заходи для належного врегулювання нагальних питань.

Досліджуючи термінологію у сфері дорожнього руху, ми маємо справу з двома нормативно-правовими актами, які визначають зазначені дефініції. Першим нормативно-правовим актом є Закон України «Про дорожній рух», згідно якого учасниками дорожнього руху є особи, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або

інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за допомогою транспортних засобів. До учасників дорожнього руху, згідно з цим Законом, належать водії та пасажирів транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти, погоничі тварин [1, ст. 14].

Іншим правовим актом є Правила дорожнього руху, які в свою чергу, визначають учасника дорожнього руху як особу, яка бере безпосередню участь у процесі руху на дорозі як пішохід, водій, пасажир, погонич тварин, велосипедист, а також особа, яка рухається в кріслі колісному [2]. Вже на цьому етапі дослідження можна помітити невідповідність у нормативному регулюванні поняття учасника дорожнього руху. Виходить так, що в підзаконному нормативно-правовому акті – Правилах дорожнього руху ці особи закріплені як учасники дорожнього руху, а в Законі України – документі, що, як відомо має вищу юридичну силу – не закріплено. Виникає питання: якого нормативно-правового акту дотримуватись?

Ми вважаємо, що Закон України «Про дорожній рух» має бути доповнений положеннями щодо класифікації учасників дорожнього руху. Якщо на даному етапі дослідження не брати до уваги осіб, які рухаються у кріслі колісному як учасників дорожнього руху, то як і Правила дорожнього руху так і Закон України «Про дорожній рух» виділяють такі основні види учасників дорожнього руху, як: пішохід, водій, пасажир, погонич тварин, велосипедист. Щодо пішохода, то Правила дорожнього руху визначають, що пішохід – особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу. До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в кріслах колісних без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу коляску чи крісло колісне [2].

Як видно, Закон України «Про дорожній рух» та Правила дорожнього руху визначає осіб, що рухаються в інвалідному кріслі (згідно зі змінами до Правил дорожнього руху від 18.07.2018 – кріслі колісному) як пішоходів. Тому знову не зовсім зрозуміло, до якої категорії відносити цих осіб. Виходячи з того, що особи, які рухаються в кріслі колісному є як і окремими учасниками дорожнього руху, так і пішоходами, то можна припустити, що і права й обов'язки ці особи мають такі самі як і пішоходи. Разом з тим виникає ряд питань,

зокрема: якщо цих осіб вважати як пішоходів, то виходить що вони не повинні постійно знаходитись на проїзній частині, а мають пересуватися лише по тротуарах.

Отже, проаналізувавши вищевикладене, можна підсумувати: повноваження Національної поліції України у сфері захисту прав осіб, які рухаються у кріслах колісних, як учасників дорожнього руху наразі не можуть бути повною мірою реалізовані через наявні прогалини чинного законодавства. Безсумнівно те, що визнання осіб, які рухаються у кріслі колісному як учасників дорожнього руху є правильним рішенням, оскільки у цьому виявляється як і повага й увага, так і коректність до цієї категорії осіб. Також ці зміни мають сприяти підвищенню рівня безпеки на дорозі, до того ж це перевірений досвід міжнародної практики щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, але потрібно розуміти, що ефективність цього інституту безпеки дорожнього руху на пряму залежить від правильності та повноти його нормативного впровадження. Тому ми вважаємо що ці недоліки мають бути якомога швидше усунуті.

Список бібліографічних посилань

1. Про дорожній рух : закон України від 30.06.1993 № 3353-ХІІ // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12> (дата звернення: 16.11.2018).

2. Про Правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#n16> (дата звернення: 16.11.2018).

3. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254к/96-вр> (дата звернення: 16.11.2018).

Одержано 24.11.2018

